

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ فلسفه

فصلنامه «علمی» انجمن تاریخ فلسفه

سال پانزدهم، شماره اول، تابستان ۱۴۰۳ [پیاپی ۵۷]

صاحب امتیاز: انجمن علمی تاریخ فلسفه
مدیر مسئول: آیت‌الله سیدمحمد خامنه‌ای
مدیر اجرایی: مهدی سلطانی گازار
مترجم انگلیسی: دکتر رؤیا خوبی
اعضای هیئت تحریریه:
ناشر: بنیاد حکمت اسلامی صدرا
سر دبیر: دکتر حسین کلباسی اشتری
ویراستار انگلیسی: دکتر علی نقی باقرشاهی

قاسم پورحسن درزی، دانشیار فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی
عبدالرزاق حسامی‌فر، استاد فلسفه دانشگاه بین‌المللی امام خمینی
نصرالله حکمت، استاد فلسفه دانشگاه شهید بهشتی
رضا داوری اردکانی، استاد فلسفه دانشگاه تهران
محمدتقی راشد محصل، استاد فرهنگ و زبانهای باستانی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
احد فرامرز قراملکی، استاد فلسفه دانشگاه تهران
سحر کاوندی، استاد فلسفه دانشگاه زنجان
علی کرباسی‌زاده اصفهانی، دانشیار فلسفه دانشگاه اصفهان
حسین کلباسی اشتری، استاد فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی
سیدمصطفی محقق داماد، استاد حقوق دانشگاه شهید بهشتی

نشانی: تهران، بزرگراه شهید سلیمانی، روبروی مصلاي بزرگ تهران، مجتمع امام خمینی(ره)، ساختمان شماره ۱۲.
صندوق پستی: ۶۹۱۹ - ۱۵۸۷۵ | تلفن پیگیری مقالات: ۸۸۱۵۳۳۲۱ | تلفن اشتراک و فروش: ۸۸۱۵۳۵۹۴
تلفن مرکز تدوین تاریخ فلسفه: ۸۸۱۵۳۴۹۴ | نمابر: ۸۸۴۹۳۸۰۳
www.hop.mullasadra.org | Email: SIPRIn@mullasadra.org; mullasadra1401@gmail.com
شاپا نسخه چاپی: ۹۵۸۹-۲۰۰۸ | شاپای نسخه الکترونیک: ۵۱۶۰-۲۶۷۶ | چاپخانه: واژه‌پرداز اندیشه

بر اساس ارزیابی کمیسیون نشریات علمی کشور، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فصلنامه تاریخ فلسفه دارای «درجه علمی» سطح «ب» است. این فصلنامه در پایگاه‌های: JISC, Philosopher's Index, noomags, magiran نمایه میشود.

یادداشت سردبیر..... ۳

احیای مفهوم لوگوس یونانی در زبان اندیشی هایدگر

حمیدرضا عرفانی فر، علی نقی باقرشاهی، سیدمسعود سیف، محمدحسن حیدری ۵

چگونگی نسبت انسان با شرور در تسلائی فلسفه در مقایسه با کتاب ایوب

مریم سالم ۲۷

سنجش پاسخهای ابن رشد به فارابی و ابن سینا در نظریه تمایز وجود از ماهیت و عروض آن

قاسم پورحسن، ناهید سوختانلو ۴۹

بازخوانی ماده و صورت ارسطویی و تأثیر آن در حرکت جوهری با تکیه بر دیدگاه فلاسفه نوصدرایی

مهدی صفایی، لیلا قمی اویلی ۷۱

تحلیلی از چرایی پیدایش فلسفه در یونان باستان

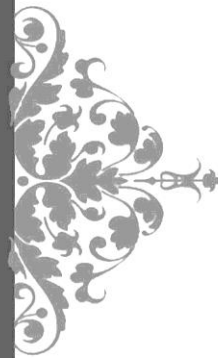
محمدعلی عباسیان چالشتری ۸۷

نسبت علم و فناوری از نگاه کوهن و هیگمن

علیرضا مکاریان پور، رضا صادقی ۱۰۹

مفهوم خدا در کتاب العلیل (کتاب الايضاح فی الخیر المحض لأرسطوطاليس)

حسن عباسی حسین آبادی، مستانه کاکائی ۱۳۳

اسکن کنید

راهنمای تنظیم و ارسال مقاله برای

فصلنامه تاریخ فلسفه را در پایگاه

hop.mullasadra.org ملاحظه فرمایید.

یادداشت سردبیر

درباره «مکتب فلسفی تهران» و ویژگیهای این دوره از فعالیتهای فلسفی در ایران، پژوهشهای متعددی توسط محققان و برخی مستشرقان و اسلام‌شناسان، صورت گرفته و علاوه بر آن، در معرفی و احیای میراث علمی این مدرسه نیز تلاشهای سترگی بعمل آمده است. در اهمیت و جایگاه ممتاز این مدرسه، و موقعیت مکانی آن، همین بس که علاوه بر رونق کرسی تعلیم و تدریس چهره‌هایی مانند آقا علی مدرس زنوزی، آقا محمدرضا قمشه‌ای، میرزا ابوالحسن جلوه و میرزا حسین سبزواری (مشهور به حکمای اربعه تهران)، و تألیف و تصنیف ده‌ها اثر مهم و بدیع، و تربیت شاگردانی برجسته در این مدرسه، اوصافی نظیر «شهر هزار حکیم» را برای آن آورده‌اند. اما زوایای اهمیت این حوزه فلسفی، از جهاتی دیگر هنوز روشن نشده است. اینکه نخستین مواجهه جدی فلسفه اسلامی با مکاتب و فلسفه‌های غربی، در این دوره و مدرسه صورت گرفته و شاهد بر مدعا، اثر ماندگار آقا علی مدرس زنوزی - یعنی بدایع الحکم، در پاسخ به پرسشهای شاهزاده قاجار، بدیع‌الملک میرزا - است، بخودی خود تأمل و کنکاشی بیشتر را میطلبد.

تا آنجا که میدانیم، نخستین متنی که بسبک تاریخ‌نگارانه، بقصد گزارش مهم‌ترین مکاتب و نحله‌های فلسفی غرب نگاشته شده، کتاب سیر حکمت در اروپا، بقلم محمدعلی فروغی است که با وجود استناد تام و تمام آن به منابع عمومی فرانسوی زبان، از قضا، بمدتی نسبتاً طولانی، مرجع اصلی دانشجویان و حتی استادان فلسفه بوده و اکنون نیز در نوع خود - بویژه در استعمال واژگان تخصصی و معادلهای آنها، و حتی سبک نگارش فارسی - کم نظیر است. پرسش اینست که قبل از

نگارش این کتاب، منبع یا منابع مورد رجوع استادان و محققان این عرصه چه بوده است؟

تحلیل محتوای بدایع الحکم، هم در پرسشها و هم در پاسخها، نشان از آگاهی نسبتاً دقیق طرفین گفتگو از جریانهای فلسفی اروپای عصر جدید دارد و این خود از میزان التفات و ظرفیت و توان نظری پایه‌گذاران این مدرسه فلسفی نیز حکایت میکند. بی‌تردید جستجوی متن یا متونی مشابه با بدایع الحکم که در این دوره نگاشته شده، افقی جدید را بروی پژوهشگران و نسخه‌پژوهان این عرصه، می‌گشاید و احتمالاً به استخراج مؤلفه‌ها و عناصر مشترک این مواجهه، در آن مقطع تاریخی، کمک میکند، بویژه آنکه این پژوهش میتواند خط اتصال نوع آشنایی و مواجهه امروزه ما با مکاتب فلسفی غرب را مورد تحلیل و بررسی قرار دهد. از سوی دیگر، شناسایی و گردآوری آثار پدید آمده در این دوره و فهرست‌نگاری آنها نیز کاری است لازم؛ که در این صورت، علاوه بر تدارک مجموعه‌یی از مدارک علمی مربوط به نسخه‌پژوهی، جریان تحول اندیشه‌های فلسفی دو قرن اخیر در این سرزمین را مینمایاند، چه در درون سنت دیرپای فلسفه و حکمت اسلامی، و چه در مواجهه و نوع تلقی و خوانش ما از سنتهای فلسفی مغرب‌زمین.

سردبیر